7/4561

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü

K-Q TSE-ISO-EN 9000

GÜNLÜDÜR

Sayı : B050NÜV0060004.106/7522
Konu : Soru Önergesi

08./2/2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : TBMM Başkanlığının 05/01/2005 günlü ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-8739 sayılı yazıları.

İzmir Milletvekili Sayın Bülent BARATALI'nın 7/4561 sayılı yazılı soru önergesi incelendi.

I- Yabancıların Türk vatandaşlığına kabulü 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu ile 2510 sayılı İskan Kanunu hükümleri doğrultusunda yapılmaktadır.

2510 sayılı İskan Kanununa göre 1990-2005 yılları arasında Bakanlığımıza müracaatı intikal ettirilen 225.353 Bulgar göçmeninin tamamı Türk vatandaşlığına alınmıştır.

403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 6 ve 7 nci maddelerine göre Bakanlığımıza müracaatı intikal eden 60.492 Bulgar göçmeninin 47.394'ü Türk vatandaşlığına alınmıştır.

2- 2510 sayılı İskan Kanunu ile 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 6 ve 7 nci maddelerine göre Türk vatandaşlığına kabul edilen Bulgar göçmenlerin 1990-2005 yıllarına ait sayıları ilişik çizelgelerde yer almaktadır. Bu vatandaşlarımız genel olarak Bursa, Tekirdağ, İzmir, İstanbul, Balıkesir, Kocaeli illerinde ikamet etmektedirler.

Halen 2510 sayılı İskan Kanununa göre göçmen olarak Türk vatandaşlığına alınma müracaatı Bakanlığımıza intikal ettirilen 122 kişinin işlemleri tamamlanarak Bakanlar Kurulunca onaylanmak üzere Başbakanlığa intikal ettirilmiş bulunmaktadır.

403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 6 ve 7 nci maddelerine göre Türk vatandaşlığına alınma müracaatı Bakanlığımıza intikal ettirilen 13.098 kişiden 1.178 kişinin işlemleri tamamlanarak Bakanlar Kurulunca onaylanmak üzere Başbakanlığa intikal ettirilmiştir.11.920 kişinin ise Türk vatandaşlığına alınma işlemleri devam etmektedir.

Türkiye'de yaşayan, Bulgaristan vatandaşı olan soydaşlarımızın mağduriyetlerini gidermeye yönelik olarak Türk vatandaşlığını kolay şekilde kazanmalarının sağlanması yönünde gerekli çalışmalar Bakanlığımızca yapılmıştır.

Bu çalışmanın sonucu olarak;

Güvenlik bakımından herhangi bir sakıncası bulunmayan ve zorunlu göçten sonra 01.01.2002 tarihine kadar yurdumuza gelen ve emniyet makamlarınca oturmalarına izin verilip halen Türkiye'de ikamet eden Bulgaristan uyruklu soydaşlarımızın emniyet makamlarınca kısa süreli ikamete bağlanmış olsalar dahi 12.07.2004 tarihinden önce Türk vatandaşlığına alınma müracaatlarının olması halinde Türk vatandaşlığına alınma işlemleri Bakanlar Kurulunun 10.10.1983 gün ve 83/7229 sayılı kararı ile uygulamaya konulan "Vatandaşlıkla İlgili Kanunların Uygulanmasına İlişkin Yönerge" nin 18.10.1995 gün ve 95/7420 sayılı kararname ile değişik 12(d) ve 18(d) maddelerinin Bakanlığımıza vermiş olduğu yetkiye dayanılarak 403 sayılı

"Türk Vatandaşlığı Kanunu" nun 7 nci maddesi ile bu Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 11 inci maddesi uyarınca istisnai olarak Türk vatandaşlığına alınma işlemleri süratle sonuçlandırılmaktadır.

3- 17 Haziran 2001 tarihinde Bulgaristan'da yapılan parlamento seçimlerine katılmak üzere 5/5/2001 tarihinde verilen ikamet izninin uzatılmayacağının 9/7/2001 tarih ve 0147 sayılı genelge ile Bulgar vatandaşlarına duyurulmasından sonra, verilen bu iznin uzatılması için gerek şahsen gerekse dernekler ve kurumlar tarafından Bakanlığımıza talepler intikal etmiştir.

2001 yılında, Bulgar uyruklu soydaşların hem Türkiye'ye olan ziyaretlerini kolaylaştırıcı, hem de bulundukları yerlerden kopmamalarını sağlayıcı bir uygulama olan 3 ay süreli vize muafiyetine geçilmiştir.

Bu kapsamda olan soydaşlara yeni bir uygulama ile ikamet izni verilmesi, vize muafiyeti uygulamasından beklenen yararı akamete uğratacak bir nitelik taşıyacağından, değişik tarihlerde gelip de geri dönmeyenlere "ikamet affi" olarak nitelendirilebilecek düzenlemelere gidilmesinden ısrarla kaçınılmıştır.

Halen devam eden bu uygulama sonuçları değerlendirildiğinde, özellikle Bulgaristan'daki seçim sırasında 3 ay süreyle verilmiş olan ikamet iznini alan ve bu izinleri uzatılmamış olanlar ile 3 aylık vize muafiyetinden yararlanarak gelip bu sürenin sonunda çıkış yapmayarak izinsiz ikametli durumuna düşen Bulgar vatandaşlarının hudut kapılarından çıkışları sırasında konulan süreli yurda giriş yasağı nedeniyle, "çıktıklarında dönemeyecekleri" endişesi ile ülkede izinsiz kalmaya devam ettikleri, bunlardan bir kısmının çocuklarının ise öğrenim çağında olduğu ve okullara kayıtlarının düzenli olmadığının anlaşılması üzerine;

- 13/03/2003 tarihli ve 47 sayılı genelge ile;

a- Soydaş öğrencilerin, mümkün mertebe eğitim öğretim haklarından yararlandırılmaları bağlamında genel hükümlere göre kayıtları yapılanlara öğrenim vizesi şartı aranmaksızın ikamet izni verilmesi hakkı tanınmış ve gizli göç olgusunun güçlenmesine yol açan misafir öğrenci statüsünün kaldırılması amacıyla vize türlerine bakılmaksızın harçsız ve cezasız olarak birer yıl süreli ikamet tezkeresi verilmiştir.

b- Bu şekilde ikamet tezkeresi verilmiş olan öğrencilerin Türkiye'de izinsiz ikametli olarak kalan anne ve babalarına da Türkiye'de uzun süreli ikamet izni verilme imkanı bulunmadığından, süreli yurda giriş yasağı kararından etkilenmemeleri amacıyla 15 günü aşmayacak şekilde çıkışlarını teminen harçsız ve cezasız ikamet tezkeresi düzenlenmesi imkanı sağlanmıştır.

- 26/5/2003 tarihli ve 81 sayılı genelge ile;

Gerek valiliklere gerekse Bakanlığımıza intikal eden bilgilerden 13/3/2003 tarihli ve 47 sayılı genelge çerçevesinde ikamet izni verilmiş olan soydaş öğrencilerin anne ve babalarına çıkışlarını teminen verilen ikamet tezkeresi uygulamasından, 17 Haziran 2001 tarihinde Bulgaristan'da yapılan parlamento seçimlerine katılmak üzere 3 ay süreli ikamet izni verilen ve halen ülkemizde ikamet tezkeresi olmadan bulunan Bulgar vatandaşları için de uygulanıp uygulanmayacağı hususunda tereddüde düşüldüğünün anlaşılması üzerine 15 günü aşmayacak şekilde çıkışlarını teminen harçsız ve cezasız ikamet tezkeresi düzenlenmesi yönünde valiliklere tekrar talimat verilmiştir.

- 01/09/2003 tarihli ve 135 sayılı genelge ile;

26 Ekim 2003 tarihinde Bulgaristan'da yapılan mahalli seçimlere soydaşlarımızın mümkün mertebe katılımının sağlanması ve süreli yurda giriş yasağından etkilenmemeleri amacıyla seçimlerin yapılacağı 26 Ekim 2003 tarihine kadar müracaat edenlere 15 günü aşmayacak şekilde çıkışlarını teminen harçsız ve cezasız ikamet tezkeresi tanzim edilmesi talimatı yenilenmiştir.

- 09/10/2003 tarihli ve 181500 sayılı yazı ile;

26 Ekim 2003 tarihinde Bulgaristan'da yapılacak olan mahalli seçimlere soydaşlarımızın mümkün mertebe katılımının sağlanmasına katkıda bulunulması amacıyla Bulgar uyruklu soydaşlarımızın ülkemizden çıkışları sırasında hudut kapılarımızda bir takım sıkıntılarla karşılaştıkları yönünde bilgiler intikal etmesi üzerine ilgili valilikler, 15 günü aşmayacak şekilde çıkışlarını teminen harçsız ve cezasız ikamet tezkeresi tanzim edilmesi uygulamasını titizlikle devam ettirmeleri için bir kez daha uyarılmıştır.

Tüm bu gelişmeler ve bugüne kadar uygulanan ikamet izni işlemleri sonuçlarıyla birlikte değerlendirildiğinde; Bulgar soydaşların sık sık ülkemize gelip gittikleri, vize muafiyeti olan 3 aylık sürenin özellikle Türkiye'de bulunan yakınları ve Türkiye ile olan sosyal ve ekonomik bağları nedeniyle daha sık ve uzun süreli bulunmalarını gerektirdiğinden yeterli olmadığı görülmüştür.

Bunun sonucunda da ikamet izni verilmeyen söz konusu soydaşların izinsiz ikametli olarak kalmaya çalıştıkları, bunun giderek yaygın bir hal aldığı tespit edilmiştir.

Bu durumda, anılan soydaşlara vize muafiyeti ile bahşedilen 3 ay kalış süresine ikamet tezkeresi verilmek suretiyle belirli bir süre ile uzatılarak, Türkiye'de ihtiyaç duydukları ikamet izninin kendilerine verilmesi ve böylelikle yasal olmayan kalış şeklinin de önüne geçilerek, kayıt altına alınmalarının sağlanması zarureti doğmuştur.

Özellikle Bulgaristan'daki seçim öncesinde 3 ay süreyle verilmiş olan ikamet iznini alan ve bu izinleri uzatılmamış olanlar ile 3 aylık vize muafiyetinden yararlanarak gelip bu sürenin sonunda çıkış yapmayarak izinsiz ikametli durumuna düşen Bulgar vatandaşlarının hudut kapılarından çıkışları sırasında konulan süreli yurda giriş yasağı nedeniyle, "çıktıklarında dönemeyecekleri" endişesiyle ülkemizde yasadışı bir şekilde kalmalarına son verilmesi amacıyla bir defaya mahsus olmak üzere ülkelerine dönüşlerini teminen yazı tarihinden itibaren aşağıda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde 3 ay süreli ikamet izni verilmesi uygun görülmüştür. Buna göre:

- Uygulamadan 5682 sayılı Pasaport Kanunu hükümlerine göre ülkemize yasal olarak gelenler yararlandırılmıştır.
- Türkiye'ye yasal olarak gelmiş olup da pasaportunu kaybetmiş veya geçerlilik süresi sona ermiş olanlara ikamet tezkeresi verilmekle birlikte en kısa sürede pasaport temin etmeleri, şayet bu işlem uzun zaman alacak ise tabiiyet ilmuhaberi alarak ikamet tezkeresi aldıkları emniyet makamlarına ibraz etmeleri gerektiği kendilerine tebliğ edilmiştir.
- İkamet tezkereleri, 492 sayılı Harçlar Kanunu uyarınca vize veya ikamet ihlalinde bulunmak suretiyle ülkemizde izinsiz ikametli olarak kalmış oldukları süreler için ikamet harcı cezası ile birlikte harçlı olarak düzenlenmesi yönünde talimat verilmiştir.

7/4561

- Bugüne kadar genelgeler ile defalarca çıkışlarını teminen harçsız ve cezasız ikamet tezkeresi tanzim edilmesi imkanı tanınmasına rağmen müracaatta bulunmamakta ısrarlı davranan Bulgar vatandaşlarının bu uygulamadan da istifade etmemeleri halinde ülkemizden çıkışları yaptırılarak süreli yurda giriş yasağı kapsamına alınmaktadır. Bu konuda yerel basın organları dahil olmak üzere her türlü bilgilendirme çalışmaları yapılmaktadır.
- Bu uygulamadan, 31/12/2004 tarihine kadar müracaatta bulunan yabancılardan yine 31/12/2004 tarihi itibariyle vize muafiyet süresi veya ikamet tezkeresi sona ermiş olan Bulgar vatandaşları yararlandırılmış ve belirtilen tarihten sonraki başvurular bu kapsamda değerlendirilmeyerek, haklarında vize muafiyet süreleri esas alınarak işlem yapılması talimatı verilmiştir.

4- Dışişleri Bakanlığından alınan bilgiye göre:

- Bulgaristan'ın İstanbul ve Edirne'de olmak üzere iki muvazzaf Başkonsolosluğu mevcuttur.
- 2002 yılında muhtelif vesilerle yapılan temaslarda, Bulgar makamları Bursa ve İzmir'de birer temsilcilik açmayı öngördüklerini ifade etmişler ancak anılan makamlar bu yönde herhangi resmi bir başvuruda bulunmamışlardır.
- 2003 yılında Ankara'daki Bulgaristan Büyükelçiliği Tekirdağ'da görev çevresi Tekirdağ, Kırklareli ve Çanakkale illerini kapsayacak bir fahri konsolosluk ile bilahare Bursa'da görev çevresi bu ilimizi kapsayacak bir fahri konsolosluk açılması için Dışişleri Bakanlığının mutabakatını talep etmiş, yapılan değerlendirme neticesinde anılan Büyükelçiliğe muvafakat bildirilmiştir.
- Yabancı bir devletin ülkemizde konsüler temsilcilik açabilmesi için, 24 Nisan 1963 tarihli Konsolosluk İlişkileri Hakkında Viyana Sözleşmesi uyarınca, ilk aşamada görev çevresini belirtmek suretiyle Dışişleri Bakanlığının mutabakatını alması gerekmektedir.

Bu itibarla, ülkemizde yabancı temsilcilik açılması keyfiyeti ilgili ülkenin talebi doğrultusunda mümkündür. Buna ilaveten ilgili ülkenin hangi şehirde temsilcilik açacağı keyfiyeti de kendi iradesine bağlıdır. Nitekim yurtdışında bir T.C. temsilciliği açılması hususu değerlendirilirken vatandaşlarımızın yoğunluğu, bütçe olanaklarımız gibi kriterler tarafımızdan dikkate alınmaktadır. Dolayısıyla bir konsüler temsilcilik açılması ve açılması öngörülen şehir konusunda nihai karar talep eden ülkeye aittir.

Arz ederim.

Abdülkadir AKSU
Bakan

EK:
Çizelge (2 sayfa)

DAĞITIM:
Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

Çamlıca Mah. 1. Çiftlik Cad. No:136
PK:06200 Demetevler/ANKARA
Telf: (0 312 591 23 59) Faks: (0 312 397 16 85)
e-posta: nufushizmet@nvi.gov.tr Elektronik Ağ : www.nvi.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için irtibat: A.ERDOĞAN Şube Müdürü

7/4561

403 SAYILI KANUNA GÖRE TÜRK VATANDAŞLIĞINA ALINANLAR

YILLAR	MÜRACAAT EDEN KİŞİ SAYISI	VAT. ALINAN KİŞİ SAYISI 6-7.Md.	İşlemi Devam eden Kişi Sayısı
1990	199	30	
1991	109	28	
1992	208	20	
1993	199	10	
1994	15.641	61	
1995	709	311	
1996	774	3.809	
1997	5.733	10.295	
1998	2.383	403	
1999	2.855	748	
2000	4.335	804	
2001	12.560	3479	
2002	8.380	12423	
2003	4.539	11.615	
2004	1.868	3.358	
TOPLAM	**60.492**	**47.394**	**13.098**

7/4561

2510 SAYILI KANUNA GÖRE GÖÇMEN OLARAK TÜRK VATANDAŞLIĞINA ALINANLAR

YILI	BULGAR
1990	54.075
1991	153.779
1992	970
1993	10.818
1994	4.563
1995	453
1996	151
1997	57
1998	99
1999	134
2000	120
2001	121
2002	---
2003	10
2004	3
TOPLAM	225.353